

dobra moralnoga jest ono, što ne mora biti ugodno niti se zato ljubi, što je ugodno, ako slučajno jest, i što nije sredstvo za svrhu, već takevo, da samo po sebi privlači. Takovo dobro je ljudskoj razumnoj naravi najprimjerenije već zato, što se jedino razumom spoznaje. Ugodno i korisno spoznaje i nijema životinja, ali ono dobro, pošteno dobro, spoznaje samo razum. Amo spadaju dužnosti. Ispuniti dužnost svoju smatralo se od uvijek i smatra se kao pravim dobrom moralnim, obratno zanemariti dužnost svoju smatralo se i smatra pogriješkom, grijehom, moralnim zlom. Dapače onaj, koji svoju dužnost vrši, naziva se naprosto dobrim: dobro dijete, jer sluša svoje roditelje, dobar djak, jer marljivo uči zadaće svoje, dobar činovnik, jer savjesno izvršuje svoju službu itd. Obratno onaj je naprosto zao, nevaljao čovjek, koji svoju dužnost ne ispunjava; tako je sluga zao, jer ne čini, što mu je dužnost, tako je vojnik nevaljao, ako je kukavica, nevaljao vladar, zao podanik itd. — Eto, vidite li, u kakovoj je svezi dužnost sa moralnim dobrom.

Dužnost je moralna nužda činiti moralno dobro, t. j. takovo dobro, koje svoju dobrotu prenosi na čovjeka čineći i njega samoga dobrim. (Svršit će se.)

Odredbe sv. Stolice.

I. S. Congr. Rituum od 26. nov. 1913. proglašuje *Additiones et variationes in Martyrologio Romano*, one naime dodatke, ispravke i promjene, koje su nužna posljedica najnovijih promjena sv. Stolice o rubrikama brevijara i misala, i koje se moraju provesti u novim izdanjima ove liturgijske knjige. (Sr. Acta Ap. Sedis god. VI. pag. 10. i sl.)

II. Motu proprio Pape Pija X. od 16. jan. 1914., kojim sv. Otac preuređuje donekle kongregaciju *Ss. Rituum*. Ova naime kongregacija, kako ju je bio utemeljio papa Siksto V. svojom konstitucijom *Immensa* od 22. jan. 1588., imade dvostruku zadaću: jednu, koja se tiče obreda latinske crkve, a drugu, koja se tiče proglašenja svetaca. Tu dvostruku zadaću ostavio je ovoj kongregaciji i Papa Pijo X. prigodom reforme rimskih kongregacija i crkvenih sudišta i ostalih oblasti, koja je bila proglašena u konstituciji *Sapienti consilio* od 29. juna 1908. Ova

kongregacija sastoji se osim mnogobrojnih kardinala kao članova iste oblasti od vijećnika ili konzultora, koji se rekrutiraju dijelom između rimskih premeta, a dijelom između učenih bogoslovaca. Ovi članovi imaju redovito pune ruke posla samo u stvarima beatifikacije i kanonizacije, kad naime treba ispitivati život i krjeposti dotičnoga sluga božjega, mučeništvo i čudesa; a u pitanjima obreda odlučivali su papinski ceremonijari kao consultores nati. Napokon uvedeni su posebni odbori — *commissions Pontificiae* — kojima je bilo povjereno, da proučavaju i svoje mnijenje kongregaciji podastru u pitanju obreda, povijesti liturgije i crkvenoga pjevanja. Ovakova su odbora bila tri: *commissio liturgica*, *historico-liturgica* i *pro sacro concentu*. Svaki od ovih odbora ili komisija sastojao se od prvih stručnjaka, koji su bili samoj kongregaciji na pomoć, ali nisu bili članovi kongregacije, niti su dosljedno imali odlučujući glas.

Ovim najnovijim *Motu proprio* ukinuo je papa pomenuta tri odbora ili komisije ter odredio, da se ova kongregacija u buduće sastoji od dvovrskih konsultora, od kojih će jedni baviti se poslom beatifikacije i kanonizacije, a drugi stvarima liturzijskim i relikvijama Svetih. Oni prvi moraju biti učeni, neporočni i stariji ljudi, a ovi drugi vještaci u liturgiji, povjesti, hagiografiji, crkvenom pjevanju i sličnim strukama. (Sr. *Acta Ap. Sedis* god. VI. pag. 25. i sl.).

III. S. Congr. *Indicis* dekretom od 26. jan. 1914. zadržala je Maurice Maeterlinch: *Opera omnia*. Nadalje javlja, da su se podvrgli osudi sv. Stolice ovi auktori:

Karl Holzhey,
Luigi Renzetti,
Sebastian Merkle i

Stéphen Coubé. (Sv. „Bog. Smotru“ 1913. pag. 328. i 329.)

IV. Krštenje kod kuće. Na pitanje biskupa iz Belluno u Italiji: „*An baptismus de licentia Episcopi seu Ordinarii domi collatus, extra mortis periculum et urgentem necessitatem, cum omnibus caeremoniis ritualis Romani sit administrandus?*“ S. Congr. *Rituum* odgovorila je dne 17. jan. 1914. sa *affirmative*, t. j. ako se dijete krsti ne u crkvi već kod kuće, premda nije na umoru niti u drugoj velikoj nuždi, uz dozvolu dakako biskupa ili Ordinarija, moraju se i kod toga krštenja u kući točno obdržavati i obaviti svi obredi propisani u ritualu. Dok u slučaju blize smrti i druge velike nužde, imade se samo bitno po-

dijeliti, a ostali obredi kasnije u crkvi obaviti, ako dijete ostane na životu i one zapreke nestane. (Sv. Acta Ap. Sedis. God. VI. pag. 92.).

V. S. Congr. S. Officii dekretom od 22. jan. 1914. udo-
stojao se sv. Otac Papa Pijo X. odrediti i dozvoliti:

I. Potvrditi one oproste, koji se po odredbi Pija IX. od 26. nov. 1876. mogu dobiti, kad se obdržava klanjanje presv. Sakramentu kroz 40 sati u Rimu i drugdje, ako se obavlja kao ondje, i povlasticu oltara, kako je dozvolio bio Pijo VII. 10. maja 1807.

II. Gdje se ovakovo 40 satno klanjanje po sudu domačeg biskupa ne bi moglo obaviti, kako to iziskuje instrukcija pape Klimenta XIV., dosta je da se prvi dan izloži Presveto u kojigod sat u jutro ili o podne na javno klanjanje i ostavi kroz taj dan i drugi dan, a treći dan da se u podne ili na večer skine Presveto, premda se je po noći klanjanje prekinulo, da se mogu dobiti isti oprosti i iste povlastice oltara.

III. Ako su nekojim molitvama ili nekojim pobožnostima, koje se razlikuju od pomenutih, što bi se imale obaviti bilo javno ili privatno u crkvama ili kojim bilo bogomoljama, pripojeni isti oprosti i povlastice pomenute pod br. I., sasvim se ukidaju, pa bile podjeljene kako mu drago.

IV. Gdje se neprekidno obavlja svečano klanjanje presv. Sakramentu izloženom u pokaznici barem kroz mjesec dana, ma da se po noći klanjanje prekida, potpuni oprost jedanput samo svaki tjedan mogu dobiti oni kršćani, koji se ispovjede, pričeste i pomole po nakani sv. Oca; a oprost od 7 godina i 7 četrdesetnica mogu dobiti, kadagod skrušenim barem srcem pohode presv. Sakramentat. Svećenici pako, koji služe sv. misu u istoj crkvi ili bogomolji, imadu pravo povlaštenog oltara svaki dan, ako služe za kojega pokojnika.

V. Kada nije inače provideno, da se zadobije kakav oprost, dozvoljuje se oprost od 7 godina i 7 četrdesetnica, kolikogod puta se skrušenim barem srcem obavi poklon presv. Sakramentu prigodom svakog drugog javnog klanjanja.

VI. Svi ovi ovdje napomenuti oprosti mogu se namijeniti dušama u čistilištu po volji svakoga pojedinca. (Sv. Acta Ap. Sedis god. VI. pag. 74. i sl.).

